

ફોજદારી પરચૂરણ અરજી નં.:12459/2024

અરજદાર:હિતેન્દ્રભાઈ માધવજીભાઈ ધારૈયાની ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૪૯૭ અને ૫૦૩ મુજબની અરજી લગત હુકમ.

(૧) અરજદારની હાલની અરજી વંચાણે લીધી. અરજદાર તથા વિધ્વાન એ.પી.પી. શ્રીને સાંભળ્યા. તપાસ કરનાર અમલદારશ્રીનો અભિપ્રાય તેમજ રજુ દસ્તાવેજો ધ્યાને લીધા.

(૨) હાલના અરજદારે તેઓની અરજીમાં રજુઆત કરેલ છે કે તેઓ અરજી માં જણાવ્યા મુજબના સરનામે હાલમાં રહે છે તથા તેઓની સાથે સાયબર ક્રાઈમનો બનાવ બનેલ જે બનાવમાં તેઓના **STATE BANK OF INDIA** ખાતા નં. **20195587506** માંથી રુપીયા **41,11,700/-** ઉપડી ગયેલ આ અંગે ફરીયાદ નોંધાવેલ હતી જે સબબ સાયબર ક્રાઈમ પોલીસ દ્વારા સામાવાળાના નીચે કોષ્ટકમાં દર્શાવ્યા મુજબની રકમ જે તે બેંકમાં ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૧૦૬ મુજબ ફીઝ કરાવેલ છે.

કોષ્ટક નં.૨.૧

ક્રમ	જે બેંકમાં રકમ ફિઝ થયેલ છે તે બેંકનું નામ	બેંકનો ખાતા નંબર	રકમ
1	STATE BANK OF INDIA	34141851051	33,400/-
TOTAL AMOUNT			33,400/-

ઉપરોક્ત રકમ જે તે બેંકમાં જેમના તેમ પડી રહેલ છે અને તેઓને પરત મળેલ નથી. અરજદારે વધુમાં જણાવેલ છે કે આ બાબતે એફ.આઈ.આર થયેલ નથી. તેઓને ખુબજ મોટું આર્થિક નુકશાન થયેલ હોય તથા તેઓને ગુજરાન ચલાવવા માટે સદર રુપીયાની જરૂર હોય સદર નાણાં તેઓના ખાતામાં પરત અપાવવા માટે ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૪૯૭ અને ૫૦૩ મુજબ યોગ્ય તે હુકમ થવા અરજ કરેલ છે.

(૩) અરજદારની અરજી સબબ તપાસ કરનાર અમલદારએ સદર ગુના બાબતે તમામ પેપર સહીત સ્પષ્ટ અભિપ્રાય રજુ કરવા હુકમ કરવામાં આવેલ. જે અન્વયે ત.ક.અમલદારે તેઓનો અભિપ્રાય રજુ કરેલ છે. તપાસ કરનાર અમલદારનો અભિપ્રાય તથા લગત કાગળો ધ્યાને લેતા તેઓએ જણાવેલ છે કે સાયબર ક્રાઈમનો ભોગ બનનારના નાણા જ્યારે ઓનલાઈન ટ્રાન્સફર થઈ

જતા હોય છે ત્યારે આવા નાણાને તાત્કાલિક રોકવા તથા ગુના અટકાવવા માટે ગુજરાત સરકાર દ્વારા સાયબર આશ્વસ્થ પ્રોજેક્ટ સામાન્ય નાગરીકો માટે શરૂ કરવામાં આવેલ છે. જે હાલ સ્ટેટ સાયબર ક્રાઇમ સેલ, સીઆઈડી ક્રાઇમ હસ્તક ચાલુ છે. આ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત સાયબર ક્રાઇમ ઇન્સિડન્ટ રીસ્પોન્સ યુનિટ માં સાયબર ક્રાઇમ નો ભોગ બનનાર નાણા જ્યારે ઓનલાઈન ટ્રાન્સફર થઈ જતા હોય છે તેને તાત્કાલિક રોકવાની કામગીરી કરવામાં આવે છે. સાયબર ક્રાઇમ ના ભોગ બનનાર નાગરીકો સીધી જ પોતાની ફરીયાદ ૧૦૦ નંબર(હાલ ૧૯૩૦) પર ડાયલ કરીને લખાવે છે ત્યારે ઇન્સિડન્ટ રીસ્પોન્સ યુનિટ દ્વારા એક ટીકીટ નંબર આપવામાં આવે છે તેમજ સાથોસાથ જે શંકાસ્પદ બેંક ખાતામાં જે તે નાગરીકના નાણા ગયેલ હોય તે બેંકને નાણા ફીઝ કરાવવા તેમજ જો નાણા ત્યાંથી ટ્રાન્સફર થઈ ગયેલ હોય તો તેની માહિતી આપવા માટે તેઓની કચેરીએથી ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૯૪ અને ૧૦૬ હેઠળ નોટીસ આપવામાં આવે છે. નોટીસ આધારે બેંકો દ્વારા આ શંકાસ્પદ રીતે મેળવાયેલા નાણા ફીઝ કરવામાં આવે છે.

(જ) ત.ક.અધિકારીએ અભિપ્રાય સાથે વધુમાં મૌખિક રજૂઆત કરેલ છે કે, હાલના અરજદારશ્રીનાઓ સાથે સાયબર ક્રાઇમનો બનાવ બનેલ હતો જેમાં અરજદારના **STATE BANK OF INDIA** ખાતા નં. **20195587506** માંથી રુપીયા **41,11,700/-** ઉપડી ગયેલ જે બાબતે અરજદારે પોતાની ફરીયાદ નોંધાવેલ હતી. આ અરજદારની ફરીયાદ આધારે સાયબર ક્રાઇમ સેલ સીઆઈડી ક્રાઇમ દ્વારા અરજદારના ઉપરોક્ત ખાતામાંથી ગયેલ નાણા પૈકી કોષ્ટક નં.૨.૧માં દર્શાવ્યા મુજબની વિગતે કુલ રૂ. **33,400/-** ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૧૦૬ મુજબ ફીઝ કરાવેલ છે. જે નાણા પાછા ખેંચવા માટે અરજદારશ્રીએ આપ નામદાર સાહેબની કોર્ટમાં અરજી કરેલ હોય અને તે રુપીયા **33,400/-** ફીઝ થયેલ છે જે સદર બેન્ક ખાતા બનાવટી હોવાનું જણાયેલ છે તથા સદરહુ ખાતુ સીઝ કર્યા બાદ ખાતેદાર અથવા તો અન્ય કોઈ વ્યક્તિએ ખાતુ સીઝ કર્યા બાબતે તેઓ (પોલીસ) સમક્ષ કોઈ વાંધા તકરાર લીધેલ નથી જેથી તે રુપીયા અરજદારશ્રીને પાછા આપવા તેઓનો અભિપ્રાય થાય છે. આમ સદર હકીકત ધ્યાને લેતા અરજદારના ઉપર જણાવ્યા મુજબના ખાતામાંથી નાણા ઉપડી ગયેલ હોવાનું તથા શંકાસ્પદ

બેંકના ખાતામાં ટ્રાન્સફર થયાનું હાલના તબક્કે સ્પષ્ટ જણાઈ આવે છે. તદઉપરાંત રેકર્ડ પરની હકીકત ધ્યાને લેતા હાલના કામે આજદીન સુધી કોઈ એક્ઝાઈબિટ થયેલ હોય કે હાલના કામે કોઈની ઘરપકડ કરવામાં આવેલ હોય તેમ જણાઈ આવતું નથી તેમજ બનાવ બન્યે આટલો લાંબો સમય પસાર થયેલ હોવા છતાં આજદીન સુધી અરજદાર સિવાય અન્ય કોઈએ સદર નાણાંની અત્રેની અદાલત સમક્ષ માગણી કરતી કોઈ અરજી કરેલ નથી તદઉપરાંત તપાસ કરનાર અમલદારનો અભિપ્રાય ધ્યાને લેતા તેઓ સમક્ષ પણ કોઈએ આ નાણાંની માગણી કરેલ હોય તેમ જણાતું નથી તેમજ તપાસ કરનાર અમલદાર દ્વારા સદર બેન્ક ખાતા બનાવટી હોવાનું જણાવેલું છે તથા સદરહુ ખાતું સીઝ કર્યા બાદ ખાતેદાર અથવા તો અન્ય કોઈ વ્યક્તિએ ખાતું સીઝ કર્યા બાબતે તેઓ (પોલીસ) સમક્ષ કોઈ વાંધા તકરાર લીધેલ નથી જેથી તપાસ કરનાર અમલદાર દ્વારા સદર નાણાં અરજદારશ્રીને પાછા આપવા સ્પષ્ટ અભિપ્રાય આવેલ છે. જેથી અત્રેની અદાલતના માનવા મુજબ હાલના અરજદાર સદર નાણાં પરત મેળવવા હકકદાર હોવાનું જણાય છે.

(૫) આ તબક્કે સદર નાણાં પરત આપવા બાબતે અત્રેની અદાલતની સત્તા હકુમત જોતા ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૫૦૩માં નીચે મુજબ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે—

503. Procedure by police upon seizure of property.

(1) Whenever the seizure of property by any police officer is reported to a Magistrate under the provisions of this Code, and such property is not produced before a Criminal Court during an inquiry or trial, the Magistrate may make such order as he thinks fit respecting the disposal of such property or the delivery of such property to the person entitled to the possession thereof, or if such person cannot be ascertained, respecting the custody and production of such property.

(2) If the person so entitled is known, the Magistrate may order the property to be delivered to him on such conditions (if any) as the Magistrate thinks fit and if such person is unknown, the Magistrate may detain it and shall, in such case, issue a proclamation specifying the articles of which such property consists, and requiring any person who may have a claim thereto, to appear before him and establish his claim within six months from the date of such proclamation.

આમ ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૫૦૩માં જણાવ્યા મુજબ જ્યારે કોઈ પણ પોલીસ અધિકારી દ્વારા મિલકતની જપ્તીની જાણ મેજીસ્ટ્રેટને કરવામાં આવે અને તપાસ દરમિયાન આવી મિલકત અદાલત સમક્ષ રજુ કરવામાં આવેલ ન હોય ત્યારે મેજીસ્ટ્રેટને આવી મિલકતના નિકાલ અથવા તો કબ્જા બાબતે યોગ્ય લાગે તેવો હુકમ કરવાની સત્તા આપવામાં આવેલ છે તદઉપરાંત નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટ દ્વારા ગોવિંદભાઈ તેજાભાઈ બારીયા વિ. ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૦૧ (૨) જીએલએચ

જરૂર ના કેસમાં પેરા નં. (૯.૨), (૧૦) તથા (૨૨) મા પણ નીચે મુજબ ઠરાવેલ છે.

(9.2.) ... Shri Pandya has cited so many authorities with regard to legal possession of Sec. 451 and Sec. 452 of CrPC Here in this case owner lodged a complaint in the police station for which offence has been registered for theft having been committed in respect of two vehicles. That two vehicles have been found from the possession of the purchaser but at the same time the Investigating Officer has come to a conclusion that complainant has filed a false case and therefore muddamal vehicles are seized during the course of the police investigation and Investigating Officer has reported about such seizure of two vehicles, from the purchaser to the Court and therefore Section 457 of CrPC will be applicable. In no case Sec. 451 Cr. P.C. will be applicable to this case. Sec. 457 of Cr. P.C. reads as follows:

"Sec. 457 Procedure by police upon seizure of property:

[(a) Whenever the seizure of property by any police officer is reported to a Magistrate under the provisions of this Code, and such property is not produced before a Criminal Court during an inquiry of trial, the Magistrate may make such order as he thinks fit respecting the disposal of such property or the delivery of such property to the person entitled to the possession thereof, or if such person cannot be ascertained, respecting the custody and production of such property.]

"(2) If the person so entitled is known, the Magistrate may order the property to be delivered to him on such conditions (if any) as the Magistrate thinks fit and if such person is unknown, the Magistrate may detain it and shall in such case issue a proclamation specifying the articles of which such property consists, and requiring any person who may have a claim thereto, to appear before him and establish his claim within six months from the date of such proclamation."

(10.) On reading aforesaid section, it is crystal clear that words "may make such order as he thinks fit" are of much importance. When word 'may' is used discretion has been given to the learned Magistrate, of course that discretion is to be exercised judicially keeping in mind the well settled principles of law. The words "to the person entitled to the possession thereof" are also important and relevant. **From the papers if the learned Magistrate has come to a conclusion that particular person is entitled to the possession of the vehicles then he can pass the order directing the muddamal article to be handed over to that person.** From record it appears that the purchaser has paid Rupees 3,10,000/-- to the owner of the vehicles and Society was knowing about the fact that owner has already sold vehicles to purchaser.

(22.) As discussed earlier, when the learned Magistrate has followed the decision of this Court, in Hussain Amibhai Qureshi (supra), it cannot be said that he has passed an order contrary to well settled legal position with regard to return of muddamal articles under Sec. 457 of CrPC pending the inquiry.

(૬) આમ, ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ સદર કેસની તમામ હકીકત, સંજોગો તથા રજુ દસ્તાવેજો ધ્યાને લેતા સદર નાણાં બેંકમાં જમા હોય તેથી સદર રોકડ રકમના દર તેમજ સીરીયલ નંબર બાબતનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થતો નથી તેમજ ભવિષ્યમાં પણ મુદ્દામાલની ઓળખ બાબતની કોઈ તકરાર કે પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય તેમ નથી. વધુમાં નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા સુંદરભાઈ અંબાલાલ દેસાઈ વિ. ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૦૩ (૧) જી.એલ.એચ.પાના નંબર ૩૦૭ ના ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંતો ધ્યાને લેતાં પણ ઉપરોક્ત જણાવેલ કારણોસર હાલની અરજી મંજૂર કરવા પાત્ર

જાણાતી હોય ન્યાયના વિશાળ હિતમાં નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

-:: હુકમ::-

- અરજદારની અરજી આથી ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ ૫૦૩ હેઠળ આથી મંજૂર કરવામાં આવે છે.
- અરજદારે સદર ગુનાના કામે સીઝ કરવામાં આવેલ **33,400/- રૂપીયા**થી દોઢી રકમના જાત જામીન (બોન્ડ) તથા તેટલીજ રકમના સધ્ધર જામીન સંબંધિત પોલીસ સ્ટેશનમાં આપ્યેથી નીચેની શરતોને આધીન વચગાળાની કસ્ટડી સ્વરૂપે પરત સોંપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.
- વધુમાં હુકમ કરવામાં આવે છે કે અરજદાર ધ્વારા હુકમ મુજબના જાત જામીન(બોન્ડ) તથા સધ્ધર જામીન પોલીસ સ્ટેશનમાં આપેથી પોલીસ અધિકારી ધ્વારા તે મતલબની જાણ તથા સદર હુકમની જાણ જે તે બેન્કને કરવી તેમજ નીચે કોષ્ટકમાં દર્શાવ્યા મુજબની તમામ બેંકોને આદેશ કરવામાં આવે છે કે તેઓને પોલીસ અધિકારી ધ્વારા અરજદારે હુકમ મુજબનાં જાત જામીન(બોન્ડ) તથા સધ્ધર જામીન પોલીસ સ્ટેશનમાં આપેલ હોવાની તથા સદર હુકમની જાણ મળ્યેથી દિન-૧૦ માં તેમની બેંકના ખાતામાં અરજદારના જે રૂપીયા જમા છે તે રકમ અરજદારના **STATE BANK OF INDIA ખાતા નં. 20195587506** માં જમા કરાવી તેની જાણ અત્રેની અદાલતને તથા લગત પોલીસ સ્ટેશનને કરવી.

ક્રમ	જે બેંકમાં રકમ ફિઝ થયેલ છે તે બેંકનું નામ	બેંકનો ખાતા નંબર	રકમ
1	STATE BANK OF INDIA	34141851051	33,400/-
TOTAL AMOUNT			33,400/-

શરતો-

- (૧) અત્રેની અદાલત જ્યારે ફરમાવે ત્યારે અરજદારે આ નાણા અત્રેની અદાલત મા ભરવાના રહેશે.
- (૨) ઉપરોક્ત ખાતાધારક વ્યક્તિ કે અન્ય કોઈ વ્યક્તિ સદર નાણા પર કલેઈમ કરે અને પોતાનો હક/હિત પુરવાર કરે તેવા સંજોગોમાં અરજદારે સદર રકમ પરત કરવાની રહેશે.

- (૩) સદર મુદ્દામાલ રકમનો કોઈ ગુનાહીત કામે ઉપયોગ કરવો/કરાવવો નહીં.
- (૪) કોઈ પણ શરતનો ભંગ થયેથી હાલનો વચગાળાનો હુકમ આપોઆપ રદ ગણાશે તથા મુદ્દામાલ રોકડ રકમ ફરીથી જપ્ત થવાને પાત્ર રહેશે તથા બોન્ડ અને જામીનગીરીની રકમ પણ વસુલ કરવાને પાત્ર રહેશે.
- હુકમ આજરોજ તા.૧૪મી માહે સપ્ટેમ્બર સને ૨૦૨૪ના રોજ સ્પે.સીટીંગમાં વાંચી સંભળાવી મારી સહી કરી જાહેર કર્યો.

તા.૧૪/૦૯/૨૦૨૪
અમદાવાદ.

(એ.જી. ઓઝા)
૧૯મા એડિ.ચીફ જ્યુડીશયલ મેજીસ્ટ્રેટ,
(કોર્ટ નં.૧૩) અમદાવાદશહેર.
કોડ નં. GJ-00839